

סיכום שנת 2020 – בטיחות בעבודה

שנת 2020 תיזכר בדפי ההיסטוריה כשנה שחוללה תמורות בעולם והביאה לשורה של שינויים בכל תחומי חיינו. גם בתחום הבטיחות בעבודה ניכרת מגמת שינוי - בהיבט החקיקה, האכיפה והפרקטיקה.

בשנה זו היינו עדים באופן בולט לכך שהמחוקק, רשויות האכיפה ובתי המשפט מעבירים כולם מסר חד משמעי ומרתיע למנהלים ולחברות בתחום הבניה, הנדל"ן והתעשייה בדבר מגמה ברורה של הגברת אכיפה והחמרת ענישה בתחום הבטיחות בעבודה. כך ובין היתר:

- **אכיפה** - דוח פעילות מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית בזרוע העבודה לשנת 2020 שפורסם בשבוע שעבר ממחיש את מגמת ההרתעה בה נוקט מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית. הדוח מפרט כי בשנת 2020 חל גידול ניכר במספר ביקורי הפיקוח מטעם המינהל בכלל ענפי המשק ובענף הבנייה בפרט; חלה עליה משמעותית בהפעלת כלי האכיפה שבידי מינהל הבטיחות (כדוגמת צווי בטיחות וצווי שיפור); פורסמו כ-650 כוונות הטלת עיצום כספי - גידול משמעותי בהשוואה לשנת 2019; הוקמה יחידת חקירות שפועלת במינהל הבטיחות ואחראית על חקר אירועי בטיחות, בעיקר בתחום הבנייה, ועל הגשת כתבי אישום כנגד מפרים סדרתיים; תוכננו ובוצעו מבצעי אכיפה רבים במיקוד על ליקויי בטיחות שמסכנים חיי עובדים ועוד.

- **חקיקה** - דוגמא נוספת למגמת ההרתעה, האכיפה והפיקוח ניתן למצוא בתזכיר החוק שפורסם בחודש יולי האחרון על ידי משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (להערות הציבור):* הגם שטיטת התזכיר טרם התקבלה באופן פורמלי, היא מסמנת רפורמה רחבה בתחום הבטיחות באתרי הבניה. כך ובין היתר, טיטת התזכיר מגדירה מחדש את שרשרת האחריות בכל הנוגע לבטיחות באתרי הבניה, בכך שהיא מטילה את כובד האחריות לא רק על מנהל העבודה, אלא גם על בעלי תפקידים אחרים (ביניהם גם מזמין העבודה, מבצע הבניה וכיו"ב), ובמקביל שואפת להסדיר את האחריות ביחס לכל אחד מבעלי התפקידים הרלוונטיים באתרי הבניה.

- בהקשר זה יש לציין גם את הרפורמה שנערכה בחוק העונשין בדבר עבירות המתה, אשר נכנסה לתוקף בחודש יולי בשנת 2019. במסגרת הרפורמה נוספה האפשרות להרשיע אדם בעבירה של "המתה בקלות דעת", עבירה שבצידה 12 שנות מאסר, והיא נפוצה במיוחד בנסיבות של תאונות על סוגיהן. במהלך שנת 2020 היינו עדים לכתבי אישום שהוגשו בעבירה זו כנגד בכירים במקרים של תאונות באתרי עבודה, וכחלק ממגמת ההחמרה יש להניח שנמשיך לראות שימוש מוגבר באישומים בעבירה זו בתחום הבטיחות בעבודה.

- **פעילות בנסות** - ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת אישרה בחודש אוגוסט האחרון את הקמת ועדת המשנה לעניין תאונות עבודה בענף הבניין. הוועדה עוסקת בקידום חקיקה ורפורמות להגברת הבטיחות באתרי העבודה וכן בהעלאת המודעות, הפיקוח והאכיפה בתחום, במטרה למנוע תאונות ופגיעה בעובדים ובעוברי אורח.

אנו צופים כי בשנת 2021 החשיפה הפלילית והמנהלית של תאגידים ונושאי משרה בתחום הבטיחות בעבודה תלך ותתעצם, ומומלץ לפיכך להיערך בהתאם. דוגמה מייצגת לאמצעי מקדים שעשוי לסייע בצמצום החשיפה הפלילית והמנהלית היא בניית תכנית אכיפה פנימית ואפקטיבית לבטיחות בעבודה בתאגיד.

החשיבות שביצירת מנגנון פנים-ארגוני קיבלה תאוצה בשנה החולפת (בין היתר גם במסגרת "תכנית כוכבי הבטיחות של התאחדות הקבלנים בוני הארץ"), ואנו ממליצים לכל לקוחותינו להקדים ולנקוט באמצעים מקדימים ופנים-ארגוניים שיש ויוכלו להסדיר את פעילותם בתחום ולהביא לצמצום החשיפה הפלילית והמנהלית הן של התאגיד והן של נושאי המשרה בו במקרים המתאימים.

כחלק מהתמחותנו בתחום הבטיחות בעבודה, אנו במשרד גורניצקי נשמח ללוות חברות בבניית תכניות אכיפה וגיבוש הנחיות פנימיות לצורך עמידה בקווים המנחים של דרישות החוק והפסיקה, ליעץ ולייצג תאגידים ונושאי משרה בכל שלבי ההליכים הפליליים והמנהליים וכמובן לסייע בהקשר היומיומי של עיצוב ההתקשרויות באופן שיאפשר הגנה מקסימלית לתאגיד ולנושאי המשרה בו.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה.

שנה אזרחית בריאה ובטוחה לכולם,

עו"ד הילה שמעון, שותפה
hilas@gornitzky.com

עו"ד ארז הראל, שותף
harel@gornitzky.com

* טיוטת תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) (בעלי תפקידים באתר בניה).